

1. Vonatkozó törvény és szabályzat

1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről

55. § (1) A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló (...) elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat. Az oktatást rendes munkaidőben kell megtartani, és szükség esetén időszakonként - a megváltozott vagy új kockázatok, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve - meg kell ismételni. Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni.

Semmelweis Egyetem Munkavédelmi Szabályzat

2.1.4.A munkáltatói jogkörrel felruházott vezető munkavédelmi feladatai

6) **Felelős** azért, hogy a belépő munkavállaló felvételkor gyakorlati oktatás keretében tájékoztatást kapjon azokról a veszélyekről, káros hatásokról, melyek a munkavállalót munkavégzése során érhetik.

2.6.2.A munkavállalók előzetes munkavédelmi oktatása

2) A gyakorlati oktatást a munkavállaló közvetlen munkahelyi vezetője (vagy az arra kijelölt személy) tartja. A gyakorlati oktatást a munkába álláskor azonnal meg kell tartani és tényét a munkavédelmi oktatási naplóban bizonylatolni kell. A gyakorlati munkavédelmi oktatásnak az **adott munkahelyre vonatkozó biztonsági előírásokra, a munkavállalóra a munkahelyen ható kockázati tényezőkre, egészségkárosító hatásokra és ellenük való védekezési módokra** kell kiterjednie, a tematika összeállításába munkavédelmi szakembert is be kell vonni. Ennek megtörténteig a munkavállaló csak felügyelet mellett foglalkoztatható.

2.2.6.A szervezeti egység munkavédelmi megbízottjának feladatai

3) (...) Szervezeti egységénél koordinálja az új belépő munkavállalók gyakorlati munkavédelmi oktatását, valamint minden munkavállaló időszakos munkavédelmi oktatását, a Biztonságtechnikai Igazgatóság munkavédelmi szakemberei által jóváhagyott tematika alapján. Az oktatások megtörténtét igazoló dokumentációt (oktatási bizonylat, jelenléti ív, stb.) nyilvántartja és iktatja az adott szervezeti egységénél.

2.2.2.Az Egyetem munkavédelmi vezetőjének feladatai

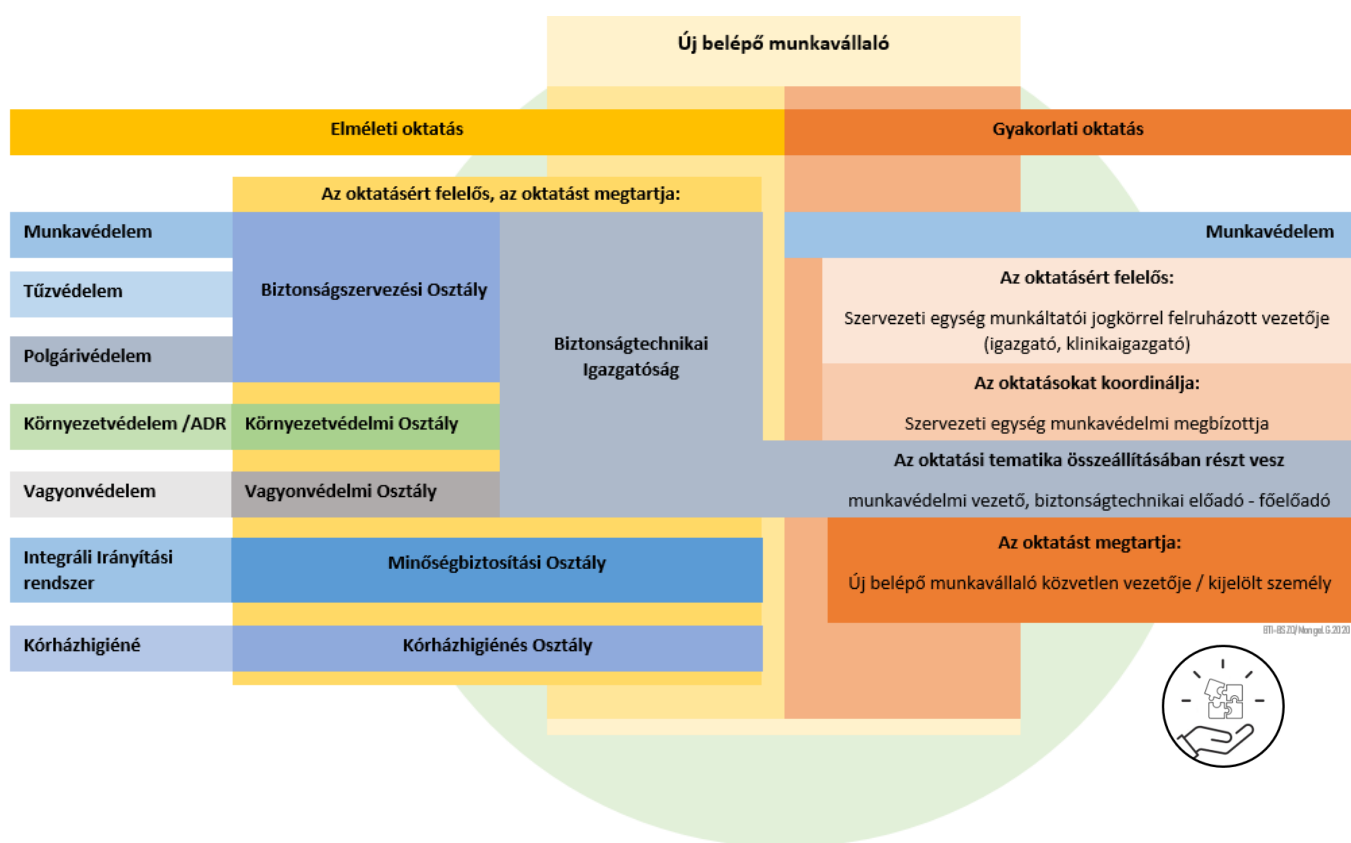
8) **Részt vesz** a gyakorlati munkavédelmi oktatás tematikájának összeállításában. Gondoskodik az időszakos munkavédelmi tematikák összeállításáról.

2. A segédlet célja

Jelen *Segédlet* célja, a Munkavédelmi Szabályzat vonatkozó pontjainak megfelelés – a gyakorlati munkavédelmi oktatások összeállításának segítése.

A gyakorlati munkavédelmi oktatás lényege, hogy az újonnan belépő munkavállaló az elméleti tudnivalók mellett az adott munkahelyre vonatkozó gyakorlati munkavédelmi tudnivalókat is elsajátítsa. A gyakorlati munkavédelmi oktatásnak az adott munkahelyre vonatkozó biztonsági előírásokra, a munkavállalóra a munkahelyen ható kockázati tényezőkre, egészségkárosító hatásokra és ellenük való védekezési módokra kell kiterjednie.

3. Az új belépő munkavállalók munkavédelmi oktatása

Az Elméleti oktatás célja

Az oktatás célja az Egyetemre újonnan belépő munkavállalók általános ismeretekkel és vonatkozó egyetemi szabályzatokkal való megismertetése, integrálása. Ezen az oktatáson az újonnan belépő munkavállalók többek között általános munkavédelmi ismereteket sajátítanak el, az Egyetem egészére jellemző példák segítségével (pl. jellemző baleseti források).

Az Elméleti munkavédelmi oktatás tematikája

- Egyetemi munkavédelmi szabályzat (elérhetősége: Intranet-Szabályzatok jogtár).
- Munkáltatói és munkavállalói jogok és kötelezettségek.
- Baleset, munkabaleset, foglalkozási megbetegedések fogalma, a bejelentésekkel kapcsolatos kötelezettségek
- Munkahelyek kialakításából eredő veszélyek, veszélyforrások ismertetése, jellemző baleseti kockázatok
  - fizikai - éles/hegyes eszközök, elesés/botlás/csúszás/lépcső, beteg támadás, áramütés, sugárzások
  - kémiai biztonság
  - biológiai - baktériumok, gombák, paraziták, vírusok (pl.: Covid-19, Legionella...)
  - ergonómia / képernyős munkahely
  - pszichoszociális kockázatok
  - betegmozgatás, anyagmozgatás általános szabályai
- A munkahelyi veszélyforrások ellen alkalmazott egyéni védőeszközök használatának fontossága, védőeszközök karbantartása (fej-, szem-, arc-, kéz-, test-, láb-, légzés-, zajvédők, stb.), védőeszközök helyes használata

- Veszélyes anyagok és keverékek, rákkeltő, mutagén és reprotoxikus anyagok használata (veszélyforrások, biztonsági adatlap, kezelés, tárolás, biztonsági előírások).
- Munkaeszközök használatának szabályai
- Kockázatértékelések és munkahigiénés vizsgálatok eredményeinek ismertetése
- Az elkövetkező időszak feladataihoz kapcsolódó munkabiztonsági kérdések, szabályok, intézkedések ismertetése.

A Gyakorlati oktatás célja

Az oktatás célja az adott szervezeti egységhez újonnan belépő munkavállalók speciális ismeretekkel és vonatkozó helyi szabályokkal való megismertetése, integrálása. Ezen az oktatáson az újonnan belépő munkavállalók többek között általános munkavédelmi ismereteket sajátítanak el, a szervezeti egységre jellemző példák segítségével (pl. jellemző baleseti források).

A Gyakorlati munkavédelmi oktatás tematikája

A munkahelyre vonatkozó gyakorlati tudnivalók ismertetéséhez szükséges legfontosabb elemek:

- alapvető magatartási szabályok a munkahelyen (elvárt öltözet, dohányzásra kijelölt helyek)
- öltözőhelyiségek, tisztálkodó- és mellékhelyiségek, pihenőhelyek használatával kapcsolatos tudnivalók
- munkabalesetekkel kapcsolatos tudnivalók (pl. kinek kell jelenteni, melyek a területre jellemző baleseti források pl. tűszúrásos balesetek)
- elsősegélynyújtással kapcsolatos általános tudnivalók (pl. képzett elsősegélynyújtók kiléte, elsősegélynyújtó felszerelés fellelhetősége)
- a munkakörnyezet veszélyei (pl. szabad tér, zárt tér, hideg, meleg, UV sugárzás, kísérleti állatok)
- a munkahelyre, a tevékenységre vonatkozó szabályok (pl. üzemeltetési utasítás stb.)
- ideiglenes munkák során alkalmazandó szabályok (pl. karbantartás esetén a munkaterület átadása-átvétele)
- a munkavégzéssel kapcsolatos közlekedés szabályai
- rendkívüli helyzetben (pl. havaria) a menekülés, a mentés szabályai
- a munkavégzéssel járó, helyi körülményekből adódó veszélyek, ártalmak, azok elhárításának módja, rendkívüli helyzetekben tanúsítandó magatartás
- a technológiai, műveleti, kezelési és karbantartási utasítások
- a kezelendő munkaeszközök működésének, használatának szabályai
- a kezelendő munkaeszközök biztonsági berendezéseinek működésével kapcsolatos tudnivalók
- a külön jogszabályokban meghatározott kóroki tényezők, amelyek hatása a munkavállalókat az adott tevékenység végzése során érheti, pl.:
  - biológiai kóroki tényezők (baktériumok, vírusok, paraziták, gombák – a védőoltásokkal kapcsolatos tudnivalók)
  - kémiai kóroki tényezők (pl. veszélyes anyagok/keverékek, rákkeltők)
  - fizikai (pl. zaj, rezgés, sugárzó hő, ionizáló sugárzás)
  - ergonómiai kóroki tényezők (pl. kézi tehermozgatás)
- az egyéni védőeszközök juttatásának szabályai
- az egyéni védőeszközök viselésének, használatának szabályai (elmélet és gyakorlat)
- a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmének szabályai

4. A Gyakorlati oktatása megtartása

Az adott szervezeti egységnél a gyakorlati munkavédelmi oktatást rendes munkaidőben kell megtartani, és szükség esetén időszakonként - a megváltozott vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve - meg kell ismételni.

A gyakorlati oktatást a munkavállaló közvetlen munkahelyi vezetője (vagy az arra kijelölt személy) tartja meg.

Az oktatás keretei nem kötöttek, megtartható segédanyag nélkül, szóban azonban dokumentálni minden esetben szükséges. Az oktatáshoz jelen segédlet mellékleteként elkészített PPT is használható, melyet az adott munkahelyre kell optimalizálni.

5. A Gyakorlati oktatása dokumentálása

Az oktatást írásban dokumentálni szükséges. A dokumentációnak tartalmaznia kell:

- az oktatás tematikáját (lásd 3. pont, *A Gyakorlati munkavédelmi oktatás tematikája*)
- az oktató nevét és munkakörét
- az oktatás dátumát
- az adott szervezeti egység (pl. Klinika) és alegység (pl. labor) pontos megnevezését
- jelenléti ívet melyen fel kell tüntetni az oktatáson résztvevő munkavállaló(k)
  - nevét
  - születési idejét
  - munkakörét
  - aláírását

Jelen segédlet mellékletében található minta irat használható az oktatás dokumentálására. A gyakorlati munkavédelmi oktatás dokumentációját a szervezeti egységnél irattározni szükséges és megőrizni 5 évig.

6. Mellékletek

- Gyakorlati munkavédelmi oktatás – Helyszínspecifikus oktatási anyag – tematika
- Gyakorlati munkavédelmi oktatás – PPT előadás – tematika
- Gyakorlati munkavédelmi oktatási napló

Irodalom:

Segédlet munkavédelmi oktatási tematika összeállításához - Pénzügyminisztérium Munkavédelmi Főosztály, 2018.

Összeállította: Mongel Gábor 2020.11.05.